

DINGSdag, 13 DECEMBER.

AMSTERDAM, 12 December.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3,00; voor de buitenlandsen f 5,00; franco door het gehele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

Advertentie van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentie wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 December.

Wij moeten met een woord terugkomen op hetgeen wij in ons vorig Nummer van de redevoering van den heer Strens, ten antwoord op die van den heer Lightenvelt, hebben gezegd. Wij hebben 1° nog aan te geven, dat de heer Strens eene onmaatwaaigheid heeft aangevoerd in het verhaal van den heer Lightenvelt voorkomende: Namentlijk de tweede zamenpraak met den Internuntius over de bezoldiging der Bisschoppen, waarbij de nota is te pas gekomen, is niet gehouden aan het departement, zoo als de heer Lightenvelt heeft verzeerd; maar aan het huis van den Internuntius, waartoe de minister van Eeredienst zich heeft begeven. — Wij hebben wij een kleine rektifikatie te doen. Bij dat gedeelte zijner redevoering, waar de heer Strens verzeert dat de woorden Aartsbisdom te Utrecht, eerst ter zijner ooren zijn gekomen door een brief van onzen gezant, dien de heer Strens meende in Februarij te zijn geschreven, hebben wij aangemerkt, dat de spreker zich denklijk daarin vergist. Dat is ook zoo. Maar wij hebben ons denklijk vergist door op den brief van 9 Januarij te wijzen, want het is niet gelukt uit de mededeelingen van den heer Lightenvelt, dat in den brief van 9 Januarij het Aartsbisdom van Utrecht genoemd wordt. De heer Lightenvelt heeft in zijn brief van onzen gezant van den 22 Januarij gezegd, waarin bepaaldelijk van Utrecht als Aartsbisdom wordt gesproken, en waarin zelfs beschouwd wordt als eene hier. — Het ons gezantement, — behelende zaak. Die brief is in de eerste dagen van Februarij hier moeten aankomen, namentlijk den 5 Februarij, maar hij kan ook den 3 Februarij hier zijn geweest. Het is dus waarschijnlijk dat deze brief van 22 Januarij, dien de heer Strens op het oogenblik, met 19 Februarij geschreven, maar in 't begin van Februarij onder zijne vogen gekomen is.

Men schrijft ons uit 's Hage: — De zittingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal gehouden worden, volg ik met zorg, wat aldaar zoo al merkwaardig voorvalt; en ik wil thans met korte trekken de zittingen van den 11 en 12 dezer, van een speciaal punt, gewis niet onverschillig aan de redakteur van de Dagblad.

Ik heb vooral op het oog, de houding van de vrienden, door u zoo terecht beschouwd als niet veel vertrouwen verdienende. — Er bestaat sedert eenige dagen eene strekking van toedracht tot de Katholieke partij; het hoofd der anti-revolutionairen; zoekt kennelijk een standpunt te vinden voor het zeer mogelijke geval van openbare vredebreuk met het tegenwoordig bewind. En terwijl die richting meer kennelijk wordt, is het niet ondienslig ons te onderzoeken, wat intusschen, door een partijgenoot van den heer Groen geschiedt met opzigt tot de Katholieken van Nederland. Wellicht zal uit die houding duidelijk worden, wat men van de vrienden te wachten heeft, als ze vrije handen zullen hebben.

De rol van tirailleur blijkt opgedragen te zijn aan den heer Baron van Lijnden. Zien wij eens, hoe hij als zoon met ijver, maar minder met succes werkt.

Gij zult u, zoo als wij allen dat nog in het geheugen hebben, herinneren, dat die vertegenwoordiger steeds heeft aangevoerd, in het meest sterk gekleurd fanatisme. Bewijzen zijn daarvoor te over aan te voeren. In vroegeren tijd, maar vooral in de laatste dagen kwam de vaderland vernielende strekking krachtig uit. De geachte spreker uit Arnhem gaf bij gelegenheid der discussie over het hoofdstuk van Justitie aan dien minister met de hem eigene minzaamheid, te kennen, dat zijn oog toevallig was geslagen geworden op een adres van zekeren Hervormden Predikant van een grensdorp in Noord-Brabant, die zich aan de Kamer had gewend; klagende over het schromelijk gebruik bij de Katholieken van zijne gemeente bestaande, om gezamenlijk zich te begeven naar eene bepaalde plaats, ten einde aldaar God te bidden onder de voorspraak van

de Heilige Maagd Maria. Dat feit was in kontradiktie met de betingelingswet; en die royale vertegenwoordiger ziet scherp, als het daar op aankomt.

Waarom is het toe te schrijven, vroeg de heer van Lijnden, dat die voor de bedreigde rust van zijn land zoo innig bezorgde predikant geen antwoord bekwaam van den minister.

De minister gaf het lakonische antwoord; dat de spreker gerust mogt zijn. Er waren geen teemen gevonden om met den zorgvollen predikant in briefwisseling te treden. Wijders strekt nog tot geruststelling van het geschokte gemoed, dat oefeningen zoo als daar ter plaatse voorvielen, niet te beletten waren, en dat men zoude toezien, er geen processien (in den zin der wet bedoeld) gehouden werden. Dit luttel succes van de anti-revolutionairen tirailleur komt duidelijk uit.

Toen er sprake was van de werking der organieke wetten, konde de afgevaardigde niet nalaten te wijzen op de kiezers-geschiedenis te Nijmegen. Dit daat moest breedvoerig worden nagegaan; maar de heer van Lijnden vergat, waarschijnlijk zonder bijvoegmerken, dat het gehele geval zijn oorsprong te danken had, aan de antecedenten van de protestantsche partij, die door de meest hatelijke uitsluiting, de gembederen had opgewonden, en daarenboven aan de kiezers-vereeniging te Nijmegen den weg had aangewezen, hoe men door het nemen van patenten, het getal kiezers konde vermeerderen. Op die toevallige omstandigheid, opmerkzaam gemaakt, volgde de bekennende van het feit.

In de zitting van Reden, was er onder de aanwezigen voor den heer van Lijnden en bekennende strijder, om zijne fanatieke lust tot te vieren.

Het klooster van St. Agatha, wat een heerlijk pand van aanval voor een geschiedt gemoed.

Vergoet toch niet dat Staats domein; zoo sprak de Redenaar tot den Minister van Doorn; die (hetzij ter loops gezegd) deze aansporing niet behoefte, maar er konden twee klagen in een klap geslagen worden. Ook de vorige regering moest noodzakelijk beschuldigd worden, dat niet vroeger dit Domein te gelden was gemaakt.

Alweder was het succes van tittel beteekenis. De Minister gaf te kennen dat hij woude handelen zooals zijn plicht gebod, en de heer van Bosse verzocht vriendelijk aan den tirailleur anti-revolutionair om voortaan niet te spreken van zaken, die hem onbekend waren. Vooral moest zoo ligtvaardig geen beschuldiging geschieden. De Minister van Doorn had dan ook den meest mogelijken haast om te verklaren, dat de spreker geen reden, hoe ook genaamd konde aanvoeren, ter beschuldiging van een vorig bewind. Gij ziet het dus, ook deze aanval was vruchteloos, maar met een fanatiek gemoed gedaan.

Zoo handelen de vrienden; en vraag nu, of gij gelijk hebt den liefelijken zwamenzang van den hoofd-leider der partij te waartouwen als een zijner onderhebbenden ter zelfder tijd het floers opligt, bedekkende wat achter de vertooning, in de schuilhoeken verborgen is.

Wees zoo goed, Mijnheer de Redacteur, deze weinige regelen, als ge ze daartoe geschikt acht, in uw veel gelezen en uitmuntend geredigeerd blad op te nemen. Wellicht strekken ze om de oogen van velen er nog meer op te vestigen; wat het kennelijk doel is van de anti-revolutionaire partij.

Ook hier ter stede is, blijkens een bericht in de oude Amsterdamsche Courant, eene afdeeling opgericht der bekende Gustaaf-Adolf-vereeniging. Die vereeniging is oorspronkelijk ontstaan, gelijk men weet op Duitschen bodem, in het vaderland van Luther, Ronge en Straus en zij stelt zich ten doel het door deze vaandrager der dwaling in de wereld gebragt, gewijzigd, en ontwikkeld protestantismus in stand te houden en nog heden ten dage te doen dienen tot een burgt tegenover Rome.

Wanneer men een blik werpt op de namen van hen, die zich te Amsterdam aan het hoofd dezer vereeniging hebben gesteld, zal men voortaan over niets meer verbaasd staan. De meest heterogene bestanddeelen, de elkan-

tismus vindt men hier onder een geworpen en door eene biologische kunstbewerking verlijdt en te samen geklonken. De hevigste antagonisten van Dr. Meijboom reiken de hand van broederschap aan hunne doods vijanden, aan de ongetrouwen — gelijk ze door de vrienden genoemd worden — die het evangelie predikende als een historischen roman, den grond hebben omgeploegd en beaard om het Groninger ongeloof te ontvangen. Want het is thans hier de vraag niet: wat dunkt u van den Christus? maar wat dunkt u van Rome, van den Paus? En die op deze vraag kan antwoorden! ik haat Rome en ik verfoei den Paus, is een broeder in den Heere en lid van de Gustaaf-Adolf-vereeniging. Om dien haat voldoening te geven brengt men alles ten offer. Zij werkt sterker op 's menschen wil dan de biologia en overtreft in hare uitwerkingen de magnetische proeven van Lassaing, die men niet lang geleden nog zoo zeer bewonderd heeft. Maar gelijk deze niets anders opleveren dan een vermakelijken avond, zoo zullen ook de manoeuvres der Gustaaf-Adolf-vereeniging, wel niets anders geven dan eenige grappige vertooningen van menschen, die als de schrik voor Rome wat is geweken en hun haat uitgegist, elkander te lijf zullen gaan over de vraag of het regt der gemeente op hare belijdenis, revolutionair of anti-revolutionair is.

Waarlijk de Amsterdamsche Gustaaf-Adolf-Vereeniging heeft veel weg van Omar-Pacha's leger, waarnaast de protestantische anti-revolutionairen, die de Heere Meijboom en hare broeders aan de Anti-revolutionairen zien onder de harte maar schelen, niet om den schematische overmoed van den Caesar weerstand te bieden, maar om het gezag, de orde en de op deze fondamente rustende godsdienst te bestrijden en ten onder te brengen.

Voor eenigen tijd gaf Dr. Stahl van Berlijn een geschriftje in 't licht, getiteld: *Het Protestantismus als politiek beginsel*. De anti-revolutionaire partij hier te lande, die in Stahl haar grootmeester begroet, hij wiens woorden, hoe vreemd en duister die soms ook mogen klinken, zij steeds trouwhartig zweert, heeft in haar bekend orgaan den *Nederlander*, dat boekje zoo vreemdelijk hoog opgevoerd, dat het schier boven den Bijbel verheven staat, die eenige bronwel van het Protestantische geloof der veronderde inrigting, welke gareed staat op de blinde Groninger klippen verbrijzeld te worden. De citaten echter die de *Nederlander*, de goedheid heeft gehad in kwistigen overvloed mede te deelen, hebben ons niet opgewekt, om nader kennis te maken met Dr. Stahl's geschrift, en wij zouden er ook nu niet van gesproken hebben, ware het niet, dat wij er een artikel over aangetroffen hadden in den *Univers*. Met zijn gewone scherphoud karakterizeert de *Univers* in weinige regels het geschriftje van Dr. Stahl; onder anderen lezen wij:

Sedert den dertigjarigen oorlog is de onbegreepde haat der protestantsche sekten en zijn de wederzijtsche aanvallen tegen de Katholieke Kerk in Duitschland nog nimmer weer tot die hoogte gestegen als thans. Alles wordt aangegrepen; dagbladen, verzen, schouwburgen, weergalmen van fanatieke kreten tegen de Kerk van Christus, die uitgebragt worden met eene woede die niet in tegenspraak is met een geloof dat wel heiligmaking predikt maar zonder goede werken. Op de vraag van waar ontstaat die koortswoede zouden wij wenschen ten antwoord te kunnen geven, omdat werkelijk het nog geloovig protestantismus het getal zijner belijders niet vermeerderen. Het Katholicismus toch kan alleen zijn hoop vestigen op hen die ter goeder trouw dwalen, en die tegelijk van het regt van vrij onderzoek gebruik willen maken, om het Katholicismus te onderzoeken en te bestudeeren, waar zij alsdan alle waarheden en alle deugden vereenigd zullen vinden, die alleen in staat zijn om de leegte aan te vullen door het protestantismus in het verstand en in het hart gegraven. Maar ongeinakkig is het zoo niet. Meer dan ooit schrijft het atheïsme of openlijk of vermoed achter pantoistische stellingen voorwaarts. Al de protestantsche uni-

versiteiten en al de menschen van de hoogte der wetenschap zijn er van doordrongen, en dit atheïsme grijpt reeds zoo diep in het leven, dat het zelfs in het volk een volslagen onverschilligheid heeft te weeg gebracht. Het godsdienstig leven is in het volk verdord en het eenigste wat er nog van is overgebleven is de oude haat tegen het Katholicisme. Om dien haat levendig te houden en ze tot allerlei buitensporigheden te vervoeren, neemt men zijn toevlucht tot de laagste praktijken, die beter dan de krachtigste redeneering den graad van verval opgeven waarvoor het protestantisme is verzakt. Mannen van een ernstig gemoed, die vroeger nog met eene zekeren eerbied spraken over de Katholieke Kerk en hare instellingen, ziet men thans alle vooroordeelen en listeringen omhelzen en met deze gewapend onder de menigte zich mengen om van haar eene toelating af te bedingen, door ze naar den mond te praten.

Niets anders heeft Dr. Stahl gedaan in eene redevoering, door hem den 15 Mei in een soort van Evangelisch genootschap uitgesproken, en daarna gedrukt. Die redevoering voert tot opschrift: *Over het protestantisme als politiek beginsel*. Volgens Dr. Stahl is de Katholieke Kerk de bron van alle democratie, en bevat zij de kiem van alle revolutieën. Natuurlijk zijn het vooral de Jezuïeten, die hier duchtig worden doorgehaald, en de geleerde doktor heeft al hetgeen er van Kalvijn tot aan Eugene Sue tegen die orde is uitgekraamd, en hetwelk te gelijk steeds oud en nieuw is, behoorlijk opgezamd. Alleen trekt Dr. Stahl al die dingen een algemeen passend kleedje aan, hetwelk hij zoo wat naar den tegenwoordigen smaak en op zijne wijze fatsoeneert.

Doch waarom heeft Dr. Stahl zulks gedaan? Men herinnere zich dat hij in een rede, te Bremen gehouden, het Katholicisme zoo wat heeft verdedigd, en daardoor zeer in de achting was gedaald bij de fanatieke drijvers. Welnu, om de gunst dier lieden te herwinnen, heeft hij zich verlaagd om hen na te praten en op de Jezuïeten te schelden. Truwend er is geen zekerder middel om zich populair te maken. Van daar al die halsbrekende koorddansers en gochelaarstoeren aan welke de doeltige dokter zich waagt, van daar dat hij tegen beter weten aan en in strijd met zijn vroeger uitgesproken overtuiging, de historie verminst en verwringt, door nu eens de feiten in een verkeerd licht te stellen, en dan weder, waar zulk niet mogelijk was, ze behendig of te ontwijlen of te verbergen.

Het is niet te verwonderen dat Dr. Stahl zoo sprekende, zijne hoorders betoverd heeft en dat men hem, die boven mate, te bejammeren is het echter dat men van de katholieke zijde zijn geschrift heeft trachten te weerleggen; 't is die eer volstrekt niet waardig, en ten overvloede het wederlegt zich zelf genoeg.

Het blijkt op ieder bladzijde, dat Dr. Stahl slechts een staatkundig doel beoogt. De Berlijnsche professor wil voor zijne partij de meerderheid en het overwigt in de Kamers heroveren, en het handjevel vrigheid, 't welk de konstitutie den Katholieken toekent wil hij hen weder ontrooven. Om dit doel te bereiken, acht Dr. Stahl het noodig, de Katholieken voor te stellen als gevaarlijk voor het gezag, en als onbekwaam om den lande eenige belangrijke dienst te bewijzen. Men wil ze van alles buiten sluiten, en gelukt dit, dan zal van zelf wel volgen het opheffen van alle katholieke instellingen van wat aard ook, die het protestantisme een doorn in het vleesch zijn, wijl het onmogelijk is ze zelfs van verre af te voegen.

De Boekhandelaar H. J. van Kesteren alhier heeft het gelukkig denkbeeld gehad, in *vereeniging met den oorspronkelijken uitgever*, den dichter Hendrik Peeters te Antwerpen, de *Jongelingsdromen* van Jan van Beers ten onzent te herdrukken. De heer van Beers, leeraar aan de Normaalschool te Lier, is een van Nederlands bekwaamste spraakkunstschrijvers, en, wat in dezen meer zegt, een van Nederlands lieflijkste dichters. De voordragt zijner dichtstukken, door hem zelden, heeft Prof. A. des Amorie van der Hoeven en Mr. J. van Lennep, op het Brusselsch Kongres, dermate in vervoering gebracht, dat de eerste, later, met de dichtstukken van van Beers, bij herhaling als deklamator in Noord-Nederlandsche Maatschappijen geschitterd heeft, en de tweede van meening was, dat de Noord-Nederlandsche rednerij in 't algemeen bij dien Vlaming nog ter scholen moest gaan. Daar is dan ook niets vreemds in, dat van Beers, die de Noord-Nederlanders gunstig te boek staat, twee der lieflijkste Nederlandsche dichters hebben zijbaar op de vorming van van Beers gewerkt: *Torrens de Beers*. Men voege bij de eenvoudige gemoedelijkheid des verzen, het teeder gevoel en krachtig kolofiet des anderen, vereenigd met het katholieke en van nature het gevoelig gevoel van den Brabantischen dichter, en men zal zich een voorstelling gevormd hebben van dezes geest.

Intusschen — hij noemt zijn bundel *Jongelingsdromen*; en dat zijn het. Er is meer teeder gevoel, weemoedige mijnering, hoop en teleurstelling, ideale vriendschap en liefde en miskenning van de wereld in, dan forsche lyriek, ernstig en vast geloof, vruchtbare

moed, gezonde waardeering der dingen en strijd tegen de wereld. Den bundel onzen lezeren, als verrijking voor hunne katholieke bibliotheek, aanbevelende, wenschen wij, dat hij het eerste deel eener lange reeks van werken moge zijn, en dat de zuivere ziel van den begaafden dichter zijne overtuiging als man en Christen, zijne uitzigten als volvaard kunstenaar, zijnen tot vastheid gekomen waarheids- en schoonheidszin, in even streefende en welgeëvenredigde vormen moog uitstorten, als thans zijne jongelingsmijneringen.

Wij ontvangen van eene goed onderrichte zijde heden een bericht, dat, als het zich bevestigt (waaraan men trouwens geen reden heeft te twijfelen) aan allen die het lezen, zeer aangenaam zal zijn.

In ons Nummer van den 28sten November hebben wij een uitbreiding vermeld medegedeeld van de schipbreuk der J. C. J. van Speijk, kapitein Noltee, in de Witte Zee. Onze lezers zullen zich herinneren, dat, toen de equipage het schip verlaten en in de eenig overgebleven boot plaats genomen had, er nog twee matrozen op het zinkende wrak waren overgebleven, en dat, toen de kapitein en stuurman pogingen wilden aanwenden, ook deze menschen te redden, de bootman uitriep: „beter twee verdronken dan alle zestien”, en daarop dadelijk de vaagliju doorsneed en alzoo alle communicatie tusschen de boot en het schip onmogelijk maakte.

Het zijn deze twee matrozen, die thans onze aandacht bezig houden.

Niemand zal in twijfel trekken, dat zij in een wanhopigen toestand verkeerden en hun dood bijna zeker was.

Dit hartverstijvende vooruitzicht deed hen echter geenszins het verstand verliezen, maar scherpte hen integendeel ten zeerste op.

Met inspanning van alle krachten maakten zij met behulp van het voorhanden touw, van ledige watervaten en planken een vlot, wierpen zich daarmede in zee en lieten zich op goed geluk drijven.

Hoelang zij in dien toestand gebleven zijn, wordt niet gemeld, maar zooveel is zeker, dat in een brief uit Archangel, van den 11/23 November, heden ontvaangen, geschreven wordt, dat zij bij het stadje Mezen waren aangeland. Waar zij zich op het oogenblik van de afzending van het bericht bevonden, is niet opgegeven, maar wel, dat van een hunner de voeten bevroren waren.

Men schrijft uit Arnheim, dd. 7 dezer:

Gisteren had bij het naburige dorp Westervoort een ijzingwekkend ongeluk plaats. Het hoofd van eenen Engelschman, werkzaam aan de bouwning van de spoorwegbrug over den IJssel aldaar, werd bij de behandeling eener schroef aan eene tot opvoering van water dienende locomotief, letterlijk verbrijzeld, welk ongeval ook bijna aan eene der opzigtters ware overkomen.

De belangrijke werkzaamheden ter genoemde plaats worden voortdurend door vele inwoners, dezer stad bezigtigd, als zijnde het de eerste maal, dat in ons vaderland over eene spelvlietende rivier eene brug voor eenen spoorweg wordt daargesteld.

Nog steeds blijft het water in den Rijn vallende. De scheepvaart is geheel gestremd, zelfs voor ledige vaartuigen. Aanvoer van brandstoffen, als kolengruis en turf, is daardoor onmogelijk, en brengt alzoo duurte in die stoffen te weeg. Kenige personen ter dezer stede, ondernemend van aard, bevoonden zich, naar men verneemt, alles behalve op hun gemak met eene lading aardappelen, in Pruisen opgekocht, en die thans bij Lobitz is vastgeraakt. De ingevallen doof heeft hun echter weder verademing geschonken, doch de aardappelen zullen, in stede van hoven, nog aanmerkelijk onder den gewonen marktprijs moeten verkocht worden: goede kwaliteit zal hun evenwel koopers doen vinden.

Men leest in de *Nieuwe Rotterdamse Courant*, dd. 11. December:

Wij ontvangen heden weder eene telegrafische dépêche uit Tjiet met tijdingen uit Batavia, loopende tot 24 Oktober. Zij behelzen geen staatkundig nieuws, Nopens de handelsbeweging deelen zij het volgende mede:

Koffij bleef sedert ons vorige bericht in eene vaste positie. Alhier werden verkocht 9800 pikols Padang tot f244 en 1000 pikols Java tot f27 per pikol. Te Samarang is de prijs f25 met weinig voorraad, terwijl te Soerabaja 3000 pikols West Ind. bereiding tot f27 zijn verkocht.

Van Suiker zijn alhier verkocht 500 pikols Jakatra tot f94 a f10 en 8000 pikols Java tot f114 per pikol voor No 16. Te Samarang en Soerabaja hadden verloopplaats tot f114 voor No 16.

Indigo met koopers tot f3.55 a f3.70 per 100.

Van Peper zijn verkocht 400 pikols Lampong tot f22 en daarna werd Bankoelen tot f20 gedaan.

In veiling zijn 300 pikols Nagelen tot f63 per pikol verkocht.

Gum elasticum bedong f28 a f284. Gum damar met f34 betaald.

Huiden met koopers tot 200.

Wisselkoers op Holland 105 pCt., Londen f11 1/8. Door partikulieren zijn in de laatste maand uitgevoerd 19,954 pikols Koffij, 77,591 pik. Suiker, 24,588 pik. Rijst, 415 leggers Arak, 13,194 stuks Huiden, 396 pik. Gom Damar, 543 pik. Gutta Percha, 884 pik. Gum Elasticum, enz. Door de Faktorij zijn gedurende de laatste maand uitgevoerd 112,894 pik. Koffij en 114,409 pik. Suiker.

Aangekomen Schepen.

Pieter Cornelisz. 't Hooft. Muntendam, van Hongkong. Voorwaarts, v. Delft, van Singapore. Mary Simonetta, Hoffman v. Melbourne. Lach Maeta, Eotting, v. Adelaide. Noord, Ruhaak, v. Hartlepool. Prins Frederik der der Nederlanden, Huidroper, v. Amsterdam. Jacobus, Kok, v. Geelong, Java Koerier, Reinitz.

Z. M. heeft eervol ontslagen, M. Hoek, als komm. van huis van opsluiting en tuchtiging te Leeuwarden, en in die plaats benoemd A. S. van Geldrop; voorts zijn benoemd tot raadsh. in den Hoogen Raad der Nederl. Mr. H. P. Kruit; tot sub-officiers, bij de arr. regib. te Zutphen Mr. H. A. ridder van Rappard; te Groningen Mr. A. W. Wiehens; tot lid van de bij besluit van 13 Okt. jl. te gestelde Staatskommissie, tot het onderzoeken der algemeene rekening, aantoonende de hoegrootheid der koloniale remissie in goederen en geld en het gebruik daarvan gemaakt gedurende het jaar 1852, G. S. G. baron van Fridagh, in plaats van wijlen Mr. S. P. van Idsinga.

GORINCHEM, 5 Dec. Sedert een paar dagen is begonnen den draad der telegraaf van Amsterdam over Utrecht naar Noord-Brahant, onder de Merwede door te leggen. Aan de zuid-oostelijke zijde dezer stad werd hij over den bodem van de rivier gelegd, in een breede in het midden liggende zandplaat werd hij eene diepe geul gegraven om vervolgens weer onder het water door, den linker-oever te bereiken.

Door den, voor dezen tijd van het jaar, ongekend den lagen waterstand daarin geholpen, ging dit werk zeer voorspoedig en is heden gesindigd, zoodat weldig geheel de lijn gereed zal zijn. Reeds is voor deze week een klein gedeelte loket in de nieuwe ketenbeurs, te Gorinchem, in gebruik genomen, en het is niet twijfelachtig met de lijn, voor de stad van zooveel belang spoedig zal worden ingewilligd.

HARLINGEN, 8 Dec. (L. G.) Naar men met zekerheid uit Lowestoft verneemt, is er in Schotland een schroefstoomschip aangekocht, bestemd voor de vaart tusschen Harlingen, Nieuwe Diep en Lowestoft en Falmouth, en wel bepaaldelijk voor den handel met Norfolk en Suffolk Shire.

Door deze vaart wordt de handel op dat gedeelte van Engeland voor een ieder opengesteld en wordt hierdoor het algemeen wezentlijke dienst bewezen, daar de handel in kaas en granen, op die streken sedert verscheidene jaren in handen van enkele handelhuizen was.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK

PARIS, 10 Dec. Langs diplomatieken weg zijn berichten uit Weenen ontvangen, inhoudende dat keizer Nikolaas er in heeft toegestemd, om zich te doen tegenwoordigen in de konferentien, tot het verkrigen eener vredelievende schikking van het Turksch-Russisch geschil.

Het in den *Moniteur* verschenen artikel maakt voortdurend een gunstigen indruk, wegens zijne vredelievende strekking.

De Turken gaan steeds voort met hunne krijgsvaarten aan de Aziatische grenzen.

Al de batterijen aan de kusten van de Zwanen worden van geschut voorzien en in staat van tegenwoordig gebragt. Zij zijn uitgerust met 250 kanonnen van zwaarste kaliber, welke zoodanig gepointeerd zijn, dat ze de gansche zeevlakte bestrijken en geen oorlogsschip kan naderen.

De vereenigde eskaders liggen in den Bosphorus bij Bey-las voor anker; het Turksch-Egyptische eskader ter hoogte van Buynck-Dave. De twee afdeelingen van dit eskader, die ten kruisloft zijn uitgezonden, zijn weder teruggekeerd, wijl de Zwarte Zee in het tegenwoordige jaargetide voor zeeschepen moeilijk te bevaren is.

Het handelsverkeer blijft steeds op alle punten levendig en ondervindt nergens eenige belemmering.

Naar luid van berichten ontvangen van de Donau vers laat het jaargetide zijne strengheid reeds gevoelen en noodzaakt de troepen hante wintervoorbereiding te betrekken.

Koolzaad. Rubs op 9 vat. 70 $\frac{1}{2}$. Op 9 vaten. Olie in 6
ek. 68; Des. 71 $\frac{1}{2}$. Lijnzaad den doer: 112 2 Odema 72
Raapolie op 6 w. f 40 $\frac{1}{2}$, Vliegend f 39; 42. Met oek f 39
Sept. f 38 $\frac{1}{2}$; 1. Oa. f 38 $\frac{1}{2}$; Nov. f 38 $\frac{1}{2}$; 42 Des. f 38 $\frac{1}{2}$.
op 6 w. f 31 $\frac{1}{2}$; Vliegend f 30 $\frac{1}{2}$; Lijnzaad op 6 w. f 30 $\frac{1}{2}$

Dr. G. B. VAN LINGENHOUTSEN, Drucker en Uitgever.